

WAO/EAACI Ορισμοί Αλλεργίας

Η ορολογία της Αλλεργιολογίας ποικίλει. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί το σημαντικό αυτό ζήτημα και να διασφαλιστεί η σαφής επικοινωνία μεταξύ των επαγγελματιών υγείας, η Παγκόσμια Οργάνωση Αλλεργιολογίας (WAO) συστήνει την υιοθέτηση κοινής παγκόσμιας ορολογίας. Η ορολογία που προτάθηκε στη δημοσίευση της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Αλλεργιολογίας και Κλινικής Ανοσολογίας με τίτλο: Αναθεωρημένη Ορολογία για την Αλλεργία (Johansson et al, Allergy 2001), ενημερώθηκε από τη δημοσίευση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Αλλεργιολογίας με τίτλο: Αναθεωρημένη Ορολογία για την Αλλεργία για Παγκόσμια Χρήση.

Αλλεργία: Η αλλεργία είναι αντίδραση υπερευαισθησίας που επάγεται μέσω ανοσολογικών μηχανισμών. Η αλλεργία μπορεί να διαμεσολαβείται από αντισώματα ή κύτταρα. Στις περισσότερες περιπτώσεις το αντίσωμα που χαρακτηριστικά ευθύνεται για μια αλλεργική αντίδραση ανήκει στον IgE ισότυπο και κατά συνέπεια τα άτομα αυτά αναφέρονται ως πάσχοντα από μία IgE-μεσολαβούμενη αλλεργία. Οι IgE-μεσολαβούμενες "αλλεργικές" αντιδράσεις, δεν συμβαίνουν αποκλειστικά σε ατοπικά άτομα.

Στη μη IgE-μεσολαβούμενη αλλεργία το αντίσωμα μπορεί να ανήκει στον IgG ισότυπο π.χ αναφυλαξία λόγω ανοσοσυμπλεγμάτων που περιέχουν δεξτράνη και η κλασσική, αν και σπάνια στις μέρες μας, ορονοσία που παλαιότερα αναφέρονταν ως Τύπου III αντιδράσεις. Αντισώματα τόσο IgE όσο και IgG ανιχνεύονται στην Αλλεργική Βρογχοπνευμονική Ασπεργίλλωση (ABPA). Η αλλεργική δερματίτιδα εξ'επαφής είναι αντιπροσωπευτική αλλεργικών νοσημάτων που διαμεσολαβούνται από T-λεμφοκύτταρα.

Αλλεργιογόνα: Τα αλλεργιογόνα είναι αντιγόνα που προκαλούν αλλεργία. Τα περισσότερα αλλεργιογόνα που αντιδρούν με IgE και IgG αντισώματα είναι πρωτεΐνες, συχνά δε χαρακτηρίζονται από υδατανθρακικές πλάγεις αλυσίδες, αλλά αμιγείς υδατάνθρακες έχουν επίσης θεωρηθεί ως αλλεργιογόνα σε ορισμένες περιπτώσεις. Σπανίως, χημικές ουσίες χαμηλού μοριακού βάρους, π.χ. ισοκουανιούχα και ανυδρίτες που δρουν σαν απτίνες, αναφέρονται επίσης ως αλλεργιογόνα για IgE αντισώματα. Στην αλλεργική δερματίτιδα εξ'επαφής τα κλασσικά αλλεργιογόνα είναι χημικές ουσίες χαμηλού MB, π.χ. χρώμιο, νικέλιο και φορμαλδεΰδη που αντιδρούν με T-λεμφοκύτταρα.

Ατοπία: Ατοπία είναι μια ατομική ή οικογενής τάση, συνήθως κατά την παιδική ή εφηβική ηλικία, προς ευαισθητοποίηση και παραγωγή IgE αντισωμάτων, ως απάντηση στη συνήθη έκθεση σε αλλεργιογόνα, συνήθως πρωτεΐνες. Ως αποτέλεσμα, τα άτομα αυτά αναπτύσσουν τυπικά συμπτώματα άσθματος, ρινοεπιπεφυκίτιδας ή έκζεμα. Οι όροι «ατοπία» και «ατοπικός» θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την περιγραφή της γενετικής προδιάθεσης προς IgE-ευαισθητοποίηση σε κοινά περιβαλλοντικά αλλεργιογόνα, στα οποία όλοι εκτίθενται αλλά το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού δεν αναπτύσσει επίμονη IgE απάντηση. Έτσι, η ατοπία είναι ένας κλινικός ορισμός σε άτομα που απαντούν με υπερπαραγωγή IgE. Ο όρος ατοπία δεν μπορεί να χρησιμοποιείται πριν τεκμηριωθεί IgE-μεσολαβούμενη ευαισθητοποίηση, μέσω μέτρησης IgE αντισωμάτων στον ορό ή θετικές δερματικές δοκιμασίες νυγμού.

Τα συμπτώματα της αλλεργίας σε ένα τυπικά ατοπικό άτομο μπορούν να αναφερθούν ως ατοπικά, πχ ατοπικό άσθμα. Παρ'όλα αυτά, το IgE-μεσολαβούμενο άσθμα γενικά δεν θα πρέπει να λέγεται ατοπικό άσθμα. Μια θετική δερματική δοκιμασία ή η παρουσία ειδικών IgE αντισωμάτων απέναντι σε λιγότερο κοινά αλλεργιογόνα, πχ νυγμό υμενοπτέρου ή φάρμακο, που αποτελούν έκθεση σε υψηλές δόσεις, δεν αποτελούν διαγνωστικά κριτήρια για ατοπία.

Υπερευαισθησία: Η υπερευαισθησία προκαλεί αντικειμενικά, σταθερά αναπαραγόμενα συμπτώματα ή σημεία, που εμφανίζονται μετά από την έκθεση σε ένα συγκεκριμένο ερεθίσμα, καλά ανεκτό από φυσιολογικά άτομα.

Μη αλλεργική Υπερευαισθησία: Μη αλλεργική υπερευαισθησία είναι ο προτιμώμενος όρος για την περιγραφή της υπερευαισθησίας στην οποία δεν μπορεί να αποδειχτεί ανοσολογικός μηχανισμός.

Ονοματολογία Νοσημάτων:

Άσθμα (όπως ορίζεται από την GINA): Το άσθμα είναι μια χρόνια φλεγμονώδης διαταραχή των αεραγωγών στην οποία συμμετέχουν πολλά είδη κυττάρων, ιδιαίτερα τα σιτευτικά, τα ηωσινόφιλα και τα Τ-λεμφοκύτταρα. Σε άτομα με προδιάθεση, αυτή η φλεγμονή προκαλεί υποτροπιάζοντα επεισόδια συρίτουςσας αναπνοής, δύσπνοιας, αίσθημα βάρους ή περίσφιξης στο στήθος και βήχα, ιδιαίτερα την νύχτα ή νωρίς το πρωί. Αυτά τα συμπτώματα συνήθως συνδέονται με εκτεταμένη αλλά μεταβαλλόμενη στένωση των αεραγωγών η οποία αναστρέφεται, τουλάχιστον μερικώς, είτε αυτόματα είτε με θεραπεία. Η φλεγμονή επίσης προκαλεί αύξηση της αντιδραστικότητας των αεραγωγών σε διάφορα ερεθίσματα.

Αλλεργικό άσθμα είναι ο βασικός όρος για το άσθμα που οφείλεται σε ανοσολογικό μηχανισμό. Όταν καταδεικνύεται IgE-μηχανισμός συνιστάται η χρήση του όρου IgE-μεσολαβούμενο άσθμα. Τα IgE αντισώματα δυνατόν να προκαλέσουν τόσο άμεση όσο και επιβραδυνόμενη ασθματική αντίδραση. Εν τούτοις, όπως και σε άλλες αλλεργικές διαταραχές, η συμμετοχή των Τ-λεμφοκυττάρων φαίνεται να είναι σημαντική στις όψιμες και επιβραδυνόμενες αντιδράσεις. Ανάλογα με την διάρκεια των συμπτωμάτων το άσθμα μπορεί να αναφέρεται ως διαλείπον ή επίμονο.

Μη-Αλλεργικό άσθμα: Αυτός είναι ο προτιμώμενος όρος για τον τύπο του άσθματος, στον οποίο δεν καταδεικνύεται ανοσολογικός μηχανισμός. Συνιστάται να μην χρησιμοποιούνται πλέον οι παλαιοί όροι "εξωγενές", "ενδογενές" για την διάκριση μεταξύ της αλλεργικής και μη αλλεργικής υπο-ομάδας άσθματος.

Ρινοεπιπεφυκίτις: Συμπτώματα, που προκαλούνται από ανοσολογική αντίδραση υπερευαισθησίας στην μύτη και τους επιπεφυκότες πρέπει να αναφέρονται σαν αλλεργική ρινοεπιπεφυκίτιδα. Οι περισσότερες των περιπτώσεων είναι IgE-μεσολαβούμενες. Με βάση την διάρκεια των συμπτωμάτων θεωρείται χρήσιμη η διάκριση σε διαλείπουσα και επίμονη αλλεργική ρινοεπιπεφυκίτιδα.

Δερματίτις: Ο ευρύς όρος σχετικά με την τοπική φλεγμονή στο δέρμα πρέπει να είναι δερματίτις. Αυτό που είναι γενικά γνωστό σαν «ατοπικό έκζεμα/δερματίτιδα»

δεν αποτελεί μία ενιαία νόσο αλλά μάλλον ένα σύνολο διαφόρων διαταραχών με συγκεκριμένα κοινά χαρακτηριστικά. Ένας πιο κατάλληλος όρος είναι έκζεμα. Η υπο-ομάδα που σχετίζεται με το αλλεργικό άσθμα και την ρινοεπιπεφυκίτιδα, δηλαδή το έκζεμα σε άτομα με ατοπική προδιάθεση, θα πρέπει να λέγεται ατοπικό έκζεμα. Στενή επαφή με χαμηλού μοριακού βάρους χημικά, μπορεί να προκαλέσει μια κυρίως TH1-μεσολαβούμενη αλλεργική δερματίτιδα εξ'επαφής. Η μη-αλλεργική ποικιλία μπορεί να περιγραφεί ως ερεθιστική/τοξική δερματίτιδα εξ'επαφής.

Βιβλιογραφία

Johansson SGO, O'B Hourihane J, Bousquet J, Bruijnzeel-Koomen C, Dreborg S, Haahtela T, Kowalski ML, Mygind N, Ring J, van Cauwenberge P, van Hage-Hamsten M, W?thrich B. A revised nomenclature for allergy. An EAACI position statement from the EAACI nomenclature task force. *Allergy* 2001; 56:813-824.

Johansson SGO, Bieber T, Dahl R, Friedmann PS, Lanier BQ, Lockey RF, Motala C, Ortega Martell JA, Platts-Mills TAE, Ring J, Thien F, Van Cauwenberge P, Williams HC. Revised nomenclature for allergy for global use: Report of the Nomenclature Review Committee of the World Allergy Organization, October 2003. *J Allergy Clin Immunol* 2004; 113:832-836.

Απόσπασμα από το EAACI and WAO NPS από τους Karen Henley Davies, WAO and S.G.O. Johansson, Karolinska Hospital, Stockholm.

Ελληνική Απόδοση Νίκος Παπαδόπουλος